

OICONIME BĂNĂȚENE DE ORIGINE ANTROPONIMICĂ (II)*

Vasile FRĂȚILĂ

Universitatea de Vest din Timișoara

fratila_v@yahoo.com

Banatian Settlement Names of Anthroponymic Origin (II)

Banatian settlement names of anthroponymic origin are quite numerous; consequently, on the one hand, there is a geomorphological poverty of terms (especially in lowland areas) and, on the other hand, we notice the important role some people had in a certain community, in a certain period of time, in a certain region. Within the category of settlement names coming from anthroponyms, we include those that can be explained by the names of saints considered patrons of localities (Sânandrei, Sângeorge etc.). We also discuss the settlement names from anthroponyms that were obtained through common language. All derivatives with suffixes became the name of the group: *-ești*: *Cotești* (< *Cot*), *Botești* (< *Bot*), *brănești/ Brănești* (< *Bran*), etc.; *-eni*: *călugăreni, Călugăreni* (< *Călugăru*), etc.; *-oni*: *Hodoni* (< *HODE, Hodea*), etc. We pay attention to the ones coming from a group name: *Berini* < *Berin* (< *Bera*), *Răuți* < *Răuț*, etc. Compound names, such as *Old Beba, Lower Bencecu, Upper Bencecu, Great Bunea, Small Bunea* etc., imply the presence of simple toponyms: * *Beba*, * *Bencec*, * *Bunea* etc., which took the name of a community, due to the fact that a part of the population swarmed from the town or to the fact that a new settlement was created on that territory, as a result of colonization. Thus, the new settlement took the name of the territory, to which determiners were added: old, large, great, small, lower, upper, etc.

Keywords: *settlement name; etymology; toponymy; anthroponyms; subdialect (Banat)*

Contribuția de față este o continuare a preocupărilor noastre privind numele localităților din Banat¹.

După cum se știe, trei sunt sursele principale ale toponimelor (inclusiv ale oiconimelor): 1. apelativele topice care fac referire la configurația terenului (ridicături și adâncituri de teren, la compoziția solului sau la alte însușiri ale acestuia, la apă și la umiditatea terenului, la flora și la fauna ce au existat sau mai există și astăzi într-o anumită zonă etc.); 2. antroponimele care exprimă anumite relații (mai ales de apartenență și posesie) între locuitori și pământ și 3. alte toponime (cf. *Lugojel* < *Lugoj, Sălbăgel* < **Săldăbagi, Coșevița* < *Coșava* etc.).

Toponimele (oiconimele) bănățene de origine antroponimică sunt destul de numeroase, pe de o parte, ca urmare a sărăciei geomorfologice a terenului (mai ales în zonele de câmpie), iar, pe de altă parte, datorită rolului important pe care l-au avut unii indivizi într-o anumită colectivitate, într-o anumită epocă și într-o anumită regiune.

În toponimie, unele antroponime sunt folosite fără nicio modificare, altele sunt însă utilizate în anumite structuri derivaționale sau compuse.

În cazul oiconimelor cu structuri antroponimice simple, ca bază, se pot stabili următoarele posibilități de formare: a) de la antroponim direct la toponim (tipul *Ghizela, Șandra, Toager* etc.); b) de la antroponim prin intermediul limbii comune, toate derivatele cu sufixele *-ești* devenite nume de grup: *botești* > *Botești* (< *Bot*), *brănești* > *Brănești* (< *Bran*), *rădmănești* > *Rădmănești* < *Radman* etc.; *-eni*: *călugăreni* > *Călugăreni* (< *Călugăru*), *foieni* > *Foieni* (<

* Prima parte a studiului nostru cu titlul de mai sus, cuprinzând oiconimele provenite din antroponime simple, a apărut în volumul "*Cuvinte potrivite*". *Omagiu doamnei Maria Marin la aniversare*, București, Editura Academiei Române, 2013, p. 232-244 (coordonatori: Daniela Răuțu, Adrian Rezeanu, Dana-Mihaela Zamfir).

¹ Vezi *Din oiconimia Banatului*, in *AUT*, XLV, 2007, p. 139-167; *Oiconime de origine slavă din Banat*, în *Probleme de filologie slavă*, XVI (2007); Timișoara, Editura Universității de Vest, p. 160-171; *Nume de localități de origine slavă din Banat*, in *SCL*, LIX (2008), nr. 1, p. 123-134 (*Omagiu profesorilor Florica Dimitrescu și Alexandru Niculescu*); *Oiconime bănățene slave de origine antroponimică*, in *AUT*, XLVIII (2010), p. 145-169; *Oiconime bănățene de origine maghiară*, in *Confluențe lingvistice și filologice. Omagiu profesorului Nicolae Felecan la împlinirea a 70 de ani* (coordonatori Oliviu Felecan, Daiana Felecan), Cluj-Napoca, Editura Mega, 2011, p. 411-130. Versiunea franceză, *Des noms de localités de Banat d'origine hongroise*, în *SCOL*, an. IV (2011), nr. 1-2, p. 39-69.

Foaie); derivatele în *-oñ*: *hodoni* > *Hodoni* < *Hode*, *Hodea*), cele provenite din numele de grup cu pl. în *-i* (*Berini* < *Berin* (< *Bera*), *Răuți* < *Răuț*, *Zorani* < *Zoran* (*Zora*) etc.

Unele oiconime de origine antroponimică au fost inițial prenume masculine (cf. *Alioș*, *Jebel*, *Lățunaș*, *Nădrag* etc.) sau feminine (cf. *Ghizela*, *Șandra*), altele au la bază o poreclă care se referea la unele însușiri fizice (cf. *Bărbosu* < *bărbos*) sau psihice (cf. *Bunea* < *Bun* < *bun*) ori la o anumită ocupație (*Covaci* < *covaci* ‘fierar, rotar’). Foarte numeroase sunt oiconimele provenite din hipocoristice slave sau formate după model slav: *Babșa*, *Beba*, *Bobda*, *Bocșa* (< *Boccea*), *Bogda*, *Cebza*, *Dalci*, *Jena* (< *Gena*), *Parța* etc.

În cadrul oiconimelor provenite din antroponime se includ, într-un fel, și cele provenite de la numele de sfinți, considerați ocrotitorii localităților respective (*Sânandrei*, *Sângeorge*, *Sânmartinu German*, *Sânmartinu Maghiar*, *Sânmartinu Sârbesc*, *Sânmartinu Român*, *Sânnicolau Mare*, *Sânpetru German*, *Sânpetru Mare*, *Sânpetru Mic*, *Sânpetru Nou*).

Numele compuse de tipul *Beba Veche*, *Bencecu de Jos*, *Bencecu de Sus*, *Bunea Mare*, *Bunea Mică*, *Ieccea Mare*, *Ieccea Mică* etc. presupun prezența unor toponime simple **Beba*, **Bencec*, **Bunea*, **Ieccea* etc. provenite din antroponimele omofone *Beba*, *Bencec*, *Bunea*, *Ieccea*, care, apoi, fie prin roirea unei părți a populației din localitatea-mată, fie datorită înființării altei localități pe teritoriul respectiv, prin colonizări, au preluat numele acesteia, căreia i s-au adăugat determinanții: *veche*, *mare*, *mică*, *de jos*, *de sus* etc.

Ca și în studiile anterioare (vezi nota 1), oiconimele sunt menționate în ordinea alfabetică a localităților, iar atestările documentare sunt date după Coriolan Suci, *Dicționar al localităților din Transilvania*, I-II, București, Editura Academiei, 1967, 1968. În continuare este dată etimologia.

2. Toponime provenite de la nume de sfinți

Sânandrei, sat în comuna Sânandrei – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: sacerdos de *Sancto Andrea* 1333, *Zenthandrias* 1391, *Zenthandras* 1462, *St. André* 1717, *Sanctus Andreas*, *Szent András*, *Sankt Andreas* 1828, *Szent-András* 1851. (Suci 1968: 125). **Et.:** prima formă documentară este redată prin lat. *Sanctus Andrea*, după care s-a adaptat numele actual. Celelalte atestări redau magh. *Szent András* (vezi Goicu 1999: 134).

Sângeorge, sat în comuna Gătaia – TM, apare atestat documentar prima dată în 1319 sub forma villa *Sancti Georgii*. Alte atestări: *Sanctus Georgius* 1333, *Zenthgyiorgh* 1421, *Zenthgewrgh* 1427, *Sz<ent> György* 1690-1700, *S<ank>t Georg* 1717, *Szent-György* 1828, 1851, *Tárnokszentgyörgy* 1913. (Suci 1968: 127). **Et.:** primele două atestări și-au format denumirea de la compusul *Sanctus Georgius*, iar cele din 1427, 1690-1700 și 1828, 1851 pornesc din magh. *Szent-György*. Numele actual a fost românizat după numele mai vechi al sărbătorii Sângeorzului (v. Goicu 1999: 120).

Sânmartinu Maghiar, sat în comuna Uivar – TM, apare atestat documentar sub următoarele forme: *Sanctus Martinus* 1333, *Zenth Marton* 1478, *Magyar Szent Mártony* 1828, 1851. (Suci 1968: 129). **Et.:** < top. *Sânmartinu* (< *Sanctus Martinus*) + determ. adj. Formele atestate în 1478, 1828 redau magh. *Szent Márton*.

Sânmartinu Sârbesc, sat în comuna Peciu Nou – TM, apare atestat documentar sub următoarele forme: sacerdos de *Sancto Martino* 1333, *Rátz Szent Márton* 1828, *Rác-Szent-Márton* 1851. În evul mediu *Sânmartinu Sârbesc* și *Sânmartinu Maghiar* formau un singur sat *Sânmartin*. (Suci 1968: 129). **Et.:** top. *Sânmartinu* (v. *supra*) + determ. adj. *ratz* (= rac), adj. *sârb*, *sârbesc*.

Sânmihaiu German, sat în comuna *Sânmihaiu Român* – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: sacerdos de *Sancto Michaele* 1333, *Rauthendorf* 1809, *Új Szent Mihály*, *Német Szent Mihály*, *Neu Sankt Michael* 1828, *Német-Szent-Mihály*, *Rautendorf* 1851. (Suci 1968: 131). **Et.:** < top. *Sânmihaiu* (< *Szent Mihály* – DOR, 108) + determ. adj. Prima formă

atestată redă lat. *Sanctus Michael*. Forma germ. *Rauthendorf* ‘satul lui Răutu’ (< germ. *Roth*, ca *Tăutu* < magh. *Toth*) (DR, V, 901).

Sânmihaiu Român, sat în comuna Sânmihaiu Român, apare atestat documentar sub următoarele forme: *Sanctus Michael* 1327, *Sanctus Mychael* 1330, *St. Mihal* 1723-1725. (Suciu 1968: 131). **Et.:** < top. *Sânmihaiu* (V. supra) + determ. adj.

Sânnicolau Mare, oraș din 1960, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Scenthmiclos* 1357, *Zentjmiklos* 1421, *Szent Miklos* 1590, *St. Nicolaus Veliki* 1717, *St. Miklos* 1723, *Nagy Szent Miklós*, *Gross Sankt Niklas* 1828, *Rác-Nagy-Szent-Miklós*, 1851, *Nagyszentmiklós* 1913. (Suciu 1968: 131). **Et.:** < top. *Sânnicolau* (< lat. *Sanctus Nicolaus*) + determ. adj. Ultimele atestări ale localității redau magh. *Szent Miklós*. (Goicu 1999: 130-131)

Sânpetru Mare, sat în comuna Sânpetru Mare, apare atestat prima dată în 1333 sub forma (sacerdos) de *Sancto-Petro*. Alte atestări: *Zenthpeter* 1434, *Velika Szent-Peter* 1655, *Ratz St. Peter* 1741, *Rátz Szent Péter* 1828, *Nagy-Szentpéter* 1913. (Suciu 1968: 132). **Et.:** < top. *Sânpetru* (< lat. *Sanctus Petrus*) + determ. adj. Ultimele atestări îl redau pe magh. *Szent Péter*. *Velika Szent-Peter* este redarea în sârbă a lui Sânpetru Mare în sârbă adj. *velik*, *-a*, *-o* ‘mare’. *Rátz Szent Péter* dovedește că în localitate au fost colonizați și sârbi.

Sânpetru Mic, sat în comuna Variaș – TM, întemeiat în 1848, apare atestat documentar în 1851 cu forma *Kis-Zsent-Péter*. (Suciu 1968: 132). **Et.:** < top. *Sânpetru* (v. supra) + determ. adj.

3. Oiconime cu bază antroponimică compusă

Traian Vuia, sat în comuna Traian Vuia – TM, apare atestat prima dată în 1346 sub forma *Bozsorfő*. Alte atestări: *Kysbosarfew* 1371, *Bosar* 1427, 1440, oppidum *Bosor* 1446, *Busor* 1607, *Bosour* 1690-1700, *Bozsur*, *Boxur* 1828, *Bózsor* 1851, *Bozsor* 1913. (Suciu 1967: 204). **Et.:** Numele actual este dat întru cinstirea memoriei lui Traian Vuia (1872-1950), inginer și inventator român, pionier al aviației mondiale și conducătorul primului avion din lume (MDE), născut în această localitate. *Traian* prenume răspândit la români azi în special întru celebrarea împăratului *Marcus Ulpius Traianus*, cuceritorul Daciei. *Vuia*, n. fam., un hipoc. slav sau după model slav format de la un radical *Vu-* (extras din *Vukoslav*, *Vukosav*, *Vukobrat*, *Vukodrag* etc.) + suf *-i-* (*-j-*) + *-a*; cf. srb. *Vujo*, *Vuja*, *Vuje* (Grković 1977: 58), bg. *Vújo* (Ilčev 1969: 177).

Oiconimul vechi, *Bujor*, își are originea în subst. rom. *bujor* (bot.) ‘plantă din genul *Raesna*, familia Ranunculaceelor, dispunând de flori mari, viu colorate’.

Victor Vlad Delamarina, sat în comuna Victor Vlad Delamarina, apare atestat documentar sub următoarele forme: *Satulmik* 1717, *Satumisk* 1723-1725, *Satulnik* 1785, *Szatumik* 1811, *Szatumik* 1828, *Szatumik* 1851, *Lugoskisfalu* 1913. (Suciu 1968: 99) Până în 17 februarie 1968 apare cu denumirea *Satu Mic*. **Et.:** Numele actual al satului datează din 1964, când a fost dat în amintirea lui Victor Vlad Delamarina (1960-1896), poet care a scris versuri de inspirație patriotică și umoristică, născut în localitate. *Victor*, prenume neologic de origine latină < *victor*, *-oris* ‘învingător’ și n. fam. *Vlad*, hipoc < *Vladimir*, *Vladislav* etc. *Delamarina* pseudonim adoptat ca absolvent al Școlii superioare de marină (1890-1892). Vechiul nume, *Satumic*, a desemnat faptul că așezarea rurală a fost redusă ca dimensiune în momentul înființării ei. După Pătruț 1974: 224, numele popular al localității este *Satu Michi*, iar locuitorii sunt numiți *micăienț* (sg. *micăianț*), fapt ce ar dovedi că localitatea a fost astfel botezată după numele unei femei, *Mica*, sau, după noi, mai probabil după *Mica*, un hipocoristic, cum ar fi și srb. *Mika*, hipoc. de la *Milosav*, *Milutin*, *Mihailo* etc. (Grković 1977: 131).

4. Oiconime provenite din nume de grup în *-ești*

Baloșești, sat aparținător comunei Tomești – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Belusfalva*, *Belewsfalw* 1548, *Belosest* 1617, *Belosest* alias *Belasfalva* 1598, *Beluzest* 1612, pred. *Belosest* 1617, *Belazest* 1620, *Belooste* 1717, *Pattoschest* (= *Balooschest*) 1723, *Polosiest* <=*Balosiest*> 1779, *Balosesty* 1828, 1851, *Bégabalász* 1913. (Suciu 1967: 55).

Et.: < n. grup. *baloșești* (< antrop. *Baloș*). În DFNFR *Baloș* are frecvența 344, *Baloșu* 15, *Baloșiu* 11. Atestările mai vechi (secolele XVI-XVII) par a trimite la numele *Beloš* (< *Bel(u)* + *-os*), nume ce are frecvența 47, din care 19 în Transilvania (15 în jud. Hunedoara și 4 în jud. Sibiu) și 28 în Banat, toate în jud. Timiș (DFNFR, p. 208).

Bătești, sat aparținător comunei Făget – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Balyest* 1597, *Batest* 1598, pred. *Balest* 1612, *Balliest* 1620, *Battyest* 1690-1700, *Battyest* 1828, *Battiest* 1851, *Vadpatak* 1913. (Suciu 1967: 65). **Et.:** < n. grup. *bătești* (< antrop. *Bata* – DOR, 193, s. v. *Bat*, Pătruț 1980: 127). În DFNFR, *Bat* are 163 de ocurențe, iar *Bata* 162.

Botest, sat în comuna Bârna – TM, apare atestat prima dată în 1464 cu forma *Begyesth*. Alte atestări: *Bothest* 1596, *Bogest* 1599, *Botest* 1607, *Botesti* 1617, *Boteschel* 1717, *Bottyest* 1828, *Botyest* 1851, *Borzafalva* 1913. (Suciu 1967: 98). **Et.:** < n. grup *botești* (< antrop. *Bot(e)a*, v. și Pătruț 1980: 87; Ioniță 1982: 68). În DFNFR, *Bot* are frecvența 2560, *Bota* 11108, *Bote* 221, *Botea* 4745.

Botinești, sat în comuna Bârna – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Bothnest* 1514-1516, *Butinest* 1596, *Bothinesdi*, *Bothinesth*, *Bothinest* 1599, *Bodineste* 1717, *Botinyest* 1779, *Bottinyest* 1828, 1851, *Bottyánfalva* 1913. (Suciu 1968: 98). **Et.:** n. grup *botinești* < *Botin* (DOR, 212, s. v. *Bot*; cf. și bg. *Botin*, n. fam. *Botincy* – Ilčev 1969: 85). În DFNFR *Botin* are ocurența 89, iar *Botină* 27.

Brănești, sat aparținător comunei Făget – TM, apare atestat prima dată în 1514-1516 sub forma: *Branesth*. Alte atestări: *Borniest* 1596, predium *Branest* 1612, *Braniest* 1617, *Braneste* 1717, *Branyest* 1828, 1851, *Avasfalva* 1913. (Suciu 1967: 103). **Et.:** < n. grup *brănești* (< antrop. *Bran*, *Brane*). În DFNFR *Bran* are 5334 de ocurențe, *Brănescu* 102. Numele oficial maghiar din 1913: *Avasfalva* îl traduce într-un fel pe rom. *braniște* care, printre altele, are și sensul de ‘laz, curătură’ în magh. *avás* (*ovás*) ‘curătură, loc apărat’. Oficialitatea maghiară a confundat rom. *Brănești* cu *braniște*.

Cornești, sat în comuna Orțișoara – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: sacerdos de *Sadan* 1334, *Zadan* 1335, *Sadaan* 1457, *Tchadan* 1717, *Zsadány* 1828, 1851, *Mezőgsadány* 1913, *Corneștii* 1964. (Suciu 1967: 167). **Et.:** denumirea oficială nouă < n. grup *cornești* (< antrop. *Cornea*). (DTB, II, 112). Vechiul nume al satului *Jadani* are originea în antrop. magh. *Jadan* (*Žsadan*) (< sl. *Ždan* – Kiss 1999: 813). Cf. și n. b. *Ždan*, n. fam. bg. *Ždanov* (Ilčev 1969: 213). După Kisch 1928: 13, rom. *Jadani* < magh. [Mező]Zsadány < sl. *žadan* (serb.) ‘elend, kümmerlich’, bulg. *Žadenъ* ‘durstig, also: elender, durer Boden’, cf. rom. *Secu* < *sec* (< lat. *siccus*) ‘dür, trocken’ > top. *Valea Seacă* (vezi DGITT, p. 297).

Dezești, sat, subordonat mun. Reșița – CS, cunoaște, după Suciu 1967: 199 următoarele atestări: 1583 *Deszesth*, 1603 *Dadest*, 1690-1700 *Decsest*, 1717 *Degesta*, 1825, 1851 *Dezesty*, 1913 *Dezesd*. **Et.:** după DTB, III, p. 41, numele actual redă forma târzie maghiară *Dezest*; forma populară *Dezeșc* ar reprezenta n. grup *dezeșc* < *Dagu* sau *Daga* + suf. *-ești*. După Pătruț 1974: 218, forma corectă ar trebui să fie *Dăgești*.

Dobrești, sat în comuna Bara – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Dobreyncze* 1477, *Dobrovezj* 1700, *Dobrojesse*, *Dobrecz* 1717, *Dobrescht* 1785, *Dobresty* 1828, 1851. (Suciu 1967: 204). **Et.:** < n. grup *dobrești* (< antrop. *Dobre*, *Dobrescu* – DOR, 261, s. v. *Dobru*, care îl atestă pe *Dobrești* ca nume de sat; Iordan 1983: 175). Prima atestare documentară *Dobreyncze* ar putea reflecta un derivat cu suf. *-inț* de la *Dobre*, *Dobrojesse* un *Dobreasa* sau *Dobroiasa* (< *Dobroi* + *-easa*), iar *Dobrecz* un derivat de la *Dobre* cu suf. *-eț* (cf. *Dobrețu* și *Dobreți* – DOR, 261).

Dragomirești, sat în comuna Știuca – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Olahsagh* et *Dragomerfalwa* 1439, *Dragomerfalwa* 1440, *Dragomerestye* 1785, *Dragomireste* 1815, *Dragomiresty* 1828, 1851. (Suciu 1967: 209). **Et.:** < n. grup *dragomirești* ‘ai lui Dragomir’ (< antrop. *Dragomir*, DOR, 266, s. v. *Drag*) (DTB, IV, 73). Prima atestare *Olahsagh* are în maghiară semnificația ‘bucata de pământ; ținutul românilor’: *Oláh* ‘român’, *ság* ‘bucată de pământ; ținut’.

Drăgoiești, sat în comuna Racovița – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Draganfalva*, *Dragonfalva* 1365, *Dragonyesth* 1516, *Dragojest* 1828, *Dragojeste* 1851, *Drágonyfalva* 1913. (Suciu 1967: 210). **Et.:** < n. grup *drăgoești* ‘ai lui Dragu, Dragoie’. (DTB, IV, 77). Primele atestări documentare trimit la numele *Drăgan* sau și la n. de grup *Dragon* (< *Drag(u) + -on*), căruia i s-a adăugat suf. *-ești*.

Drăgsinești, sat în comuna Fârdea – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Dragsinfalva* 1453, *Dragzenesth* 1464, *Dragzynesth* 1514-1516, *Dragzinest* 1596, *Draxinest* 1599, *Draxanjest*, *Drattinest* 1785, *Dragschinyest*, *Draxinyest* 1828, *Dragsinyest* 1851. (Suciu 1967: 210). **Et.:** < n. grup *drăgsinești* < antrop. *Dragsin* – Pătruț 1980: 56; acest antrop. este înregistrat și de DOR, 266, s. v. *Drag*.

Dubești, sat în comuna Ohaba Lungă, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Dubesth* 1514-1516, *Dubesty*, 1597, pred. *Dubiest* 1612, *Dubesty* 1620, *Dwbestj* 1690-1700, *Dubesche* 1717, *Dwbeszt*, *Dubeszty* 1828, *Dwbesty* 1851. (Suciu 1967: 211). **Et.:** < n. grup *dubești* < antrop. rom. *Duba* (DOR, 430); cf. și *Dubu*, *Dub* (Iordan 1983: 183) niște hipoc. după model slav extrase din *Dubislav*; cf. și n. b. srb. *Dubiša* (Grković 1977: 84). Cf. și n. b. bg. *Dubo* și n. fam. bg. *Dubovski* (Ilčev 1969: 186).

Dudeștii Noi, sat în comuna Becicherecu Mic – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: de *Ersenis* <=de *Besenis*> 1333, *Bezenev* 1335, *Neo Bessenova*, *Új Bessenyo*, *Neu Besenew* 1828, *Besenyő* 1851, *Dudeștii Noi* 1964. (Suciu 1967: 212). **Et.:** < n. grup *dudești* (cf. antrop. *Dud(u)*, *Duda*, *Dudescu* – DOR, 268; Iordan 1983: 184) + determ. adj. (DTB, IV, 94).

Dudeștii Vechi, sat în comuna Dudeștii Vechi – TM, apare atestat prima dată în 1213 sub forma terra castris *Boseneu*. Alte atestări: de *Byssenis* 1334, *Bessenyaw* 1480, *Naghbesenyew* 1519, *Bessenyo* 1648, *Besnyő* 1700, *Ó-Bessenyo* 1851, *Dudeștii Vechi* 1964 (Suciu 1967: 212). **Et.:** < n. grup *dudești* + determ. adj. (DTB, IV, 94). Numele actual al celor două localități: *Dudeștii Noi* și *Dudeștii Vechi* a fost impus de administrația românească, după cel al localității *Dudești* (azi înglobată în municipiul București), locuită de bulgari ortodocși, ca și așezarea bănățeană în care însă au fost colonizați în urmă cu 275 de ani bulgari pavlikeni de confesiune romano-catolică. Numele vechi *Beșenova* (*Nouă*, respectiv *Veche*) provenea de la forma magh. *Besenyő* (care amintește de pecenegi, în magh. *besenyő* ‘peceneg’), fiind rezultatul unei slavizări sau sârbizări prin adăugarea suf. *-ova*.

Fărășești, sat în comuna Pietroasa – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Forrasfalva* 1548, *Forasest* 1597, *Farasest* alias *Forrásfalva* 1598, pred. *Farrases* 1612, *Pharasesest* 1620, *Forasest* 1723, *Forasest* 1828, 1851 (Suciu 1967: 226). **Et.:** < n. grup *fărășești*, probabil de la un antrop. *Foraş*, cf. *Foru* (DOR, 272, s. v. *Făru-Foru*) < magh. *fórró* ‘fierbinte’ (DGITT, 312).

Goizești, fost sat încadrat satului Românești – TM, apare atestat documentar sub următoarele forme: *Goychesth* 1514-1516, *Goychest*, *Goychfalva* 1598, *Goynest*, *Goimnest* 1612, *Gyikhest* 1620, *Gvcjzest* 1690-1700, *Gotesze* 1717, *Gocesest* 1734, *Gaizest*, *Goizest* 1828, *Goyzest* 1851, *Gojesfalva* 1913. (Suciu 1967: 268). **Et.:** forma populară *Goišésć* arată că trebuie să pornim de la antrop. *Goicea*, derivat cu suf. *-escu*, pl. *-ești*. Formele maghiare ulterioare conțin un *z*, prin care se redă, probabil, constrictiva palatală bănățeană *ś*. Forma actuală *Goizești* reproduce forma maghiară *Goizest* (Pătruț 1974: 215-216).

Herendești, sat în comuna Victor Vlad Delamarina – TM, apare atestat în documente prima dată în 1650 sub forma *Herendest*. Alte atestări: *Herindiest* 1753, *Heschty* 1785, pred. *Herés* 1794, *Hesty* 1799, *Herendjess* 1828, *Herendjest* 1851. (Suciu 1967: 287). **Et.:** < n. grup *herendești* (< antrop. **Herendea*). Antroponimul *Herendea*, neconsemnat, după Pătruț 1984: 10, se pare că nu era obișnuit nici în zonă, din moment ce forma locală este *Rândeșć* (= Rândești).

Jupânești, sat în comuna Făget – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Swpanesth* 1514-1516, *Supanesth* 1548, *Supaniest* 1596, *Suponest* 1599, *Subuneste* 1717, pagus *Zsupunesty* vel *Supunesti*, *Xupanesti* 1808, *Zsupinyest* 1828, 1851. (Suciu 1967: 320). **Et.:** < n. grup *jupânești* (< antrop. *Jupan* < *jupan* ‘locuitor originar din satul *Jupa*’).

Jurești, sat în comuna Bârna – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Giurest* 1596, 1599, *Schuresche* 1717, pagus *Zsuresty* vel *Zsuresti*, *Xurestja* 1808, *Zsurest* 1828, 1851, *Györösd* 1913. (Suciu 1967: 320). **Et.:** forma oficială *Jurești* corespunde numelui oficial maghiar târziu (sec. al XVIII-lea – sec. al XIX-lea) *Zsurest*, *Zsuresty*, care reda numele originar rom. *Giurești*, pronunțat în Banat *Žurésć* (cu *zs* pentru *ž*); acesta din urmă reprezintă un n. de grup care are la bază antrop. *Giura* (Pătruț 1974: 217).

Leucușești, sat în comuna Bethausen – TM, apare atestat prima dată în 1440 sub formele: poss. *Lekesfalva*, *Lekesfalwa*. Alte atestări: *Lewkusfalva* 1453, *Lewkusesth* 1514-1516, *Lewcusesth* 1597, *Lunkusest* 1612, *Lenkestest* 1620, *Leoculesty* 1690-1700, *Legutscheste* 1717, *Leokosesty*, *Lookused* 1828, *Lökösfalva* 1913 (Suciu 1967: 358). **Et.:** < n. grup *leucușești* (< antrop. *Leucus* – DOR, 310, s. v. *Leu*; Jordan 1983: 278; *Leucușescu* – Jordan, *ibidem*, care înregistrează la acest nume și top. *Leucușești*).

Măcești, sat aparținător or. Moldova Nouă – CS. Atestări documentare: 1723 *Mathiovecz*, 1761 *Matiovaz*, 1829 *Macsevacs*, *Machevicz*, 1913 *Matyamezö*. **Et.:** n. de grup *măcești*, care redă în pronunțarea locală bănățeană forma *Mătești*, rezultată din tema *Măt-* (< *Matei*) + suf. *-ești*. Primele atestări documentare *Mathiovecz* și *Matiovaz* reflectă denumirile slave, în speță sârbești, niște derivate cu suf. *-eviči* > *-evac*, *-oviči* > *-ovac* de la tema *Mate* (< *Matej*, *Matija*) (Grković 1977: 128). Forma magh. oficială din 1913 *Matyamezö* înseamnă ‘Câmpul lui Matei’. Formele *Macsevacz*, *Machevicz* par a consemna evoluția dentalei surde *t* utmată de *e* la africata palatală bănățeană *ć*.

Nemeșești, sat în comuna Margina – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Nempche* 1427, *Nemesest* 1548, *Nemesesth* 1598, *Nemiste* 1717, *Nemesest* 1828, 1851, *Nemcse* 1913 (Suciu 1967: 423). **Et.:** < n. grup *nemeșești* (< antrop. *Nemeș* < subst. *nemeș*).

Ovtești, sat în comuna Sacoșu Turcesc – TM, a luat ființă în 1858 sub numele *Eötvös*, toponim reluat în 1913 sub forma *Eötvösfalva* sau *Örösd* (DGITT, 337; Suciu 1968: 22). În 1913 apare cu denumirea *Örvösd* (Suciu 1968: 22). **Et.:** < n. grup *ovtești* (derivat cu sufixul *-ești* dintr-o temă antroponimică, care redă magh. *ötvös* ‘aurar’, ‘giuvaergiu’, interpretat de români ca antroponim). (DTB, VII, 92).

Pogănești, sat în comuna Bârna – TM, apare atestat prima dată în 1453 sub forma *Poganfalva*. Alte atestări: *Paganesth* 1514-1516, *Poganesd* 1529, *Poganest* 1596, 1598, *Poganiezthy* 1617, *Pogonis* 1690-1700, *Poganesse* 1717, *Pogunest* 1834, *Poganyest* 1851, *Pogányfalva* 1913 (Suciu 1968: 50). **Et.:** < n. grup *pogănești* (< antrop. *Pogan* < *pogan* ‘(despre oameni) mare, puternic, voinic, zdravăn, tare’ < slavon. *poganŭ*, magh. *pogány*).

Rădmănești, sat în comuna Bara – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Radmanocz* 1437, *Radfalva* 1454, *Radmanowecz* în comitatul Arad 1477, *Radmanovecz* 1690-1700, *Radmanuvsci* 1717, *Radmoniest* 1723, *Radmanyest* 1828, 1851, *Radmanócz* 1913. (Suciu 1968: 71). **Et.:** < n. grup *rădmănești* < antrop. *Radman*. Cf. și antrop. scr. *Radman* (Skok 1972: 367; DTB, R, 287-288) + suf. *-escu*, pl. *-ești*. Formele istorice *Radmanocz* și *Radmanowecz* presupun niște forme slave *Radmonoviči* sau *Radmanoviči* (Petrovici 1943: 342). Atestarea din 1545 (*Radfalva*) reflectă un antrop. *Rad* (nederivat cu *-man*), un hipoc. slav sau după model slav din *Radomir*, *Radosav*, *Radoslav* etc.

Românești, sat în comuna Tomești – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Romanesth* 1464, 1514-1516, *Rumunest*, *Romaniest* 1596, pred. *Rumuniesthi* 1617, *Rumunesche* 1717, *Rumunyest* 1828, 1851. (Suciu 1968: 83). **Et.:** < n. grup *românești* < antrop. *Romănu*, cunoscut în Banat + suf. *-escu*, pl. *-ești*.

Sintești, sat în comuna Margina – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Senthes*, *Senthesa* 1511, *Sentest* 1597, pred. *Zintest* 1612, *Czylnieczechthi* 1617, *Zsentesd* 1616, *Csintyesti* 1690-1700, *Zintiest* 1723, *Szintiest*, *Szentes* 1796, *Szintiesty* 1808, *Szintyest* 1828, 1851, *Bégaszentes* 1913. (Suciu 1968: 122). **Et.:** < n. grup *sintești* < antrop. *Sintea* (hipoc. de la *Axinte*).

Temerești, sat în comuna Făget – TM, apare atestat prima dată în 1514-1516 sub forma *Thyhomeresth*. Alte atestări: *Thihomereest* 1597, praedium *Thehomireest* 1612, *Tyhemereesti* 1617,

Temerestj 1690-1700, *Tomereschkke* 1716, *Temerest* 1828, 1851, *Temeres* 1913 (Suciu 1968: 187). **Et.:** numele vechi al localității provine de la antrop. *Tihomir* (cf. srb. *Tihomir* – Grković 1977: 194, bg. *Tihomir* – Ilčev 1969: 485) + suf. *-ești*, iar cel actual de la n. de grup *temerești* < antrop. *Timar* (Iordan 1983: 451) < antrop. magh. *Timar* < magh. *timar* ‘pielar, tăbăcar’ + suf. *-ești*, printr-o etimologie populară (DGITT, p. 47).

Tomești, sat în comuna Tomești – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Thomest* 1597, *Thomest* alias *Zapodia* 1598, *praedium Thomireste* 1612, *Fumest* <=*Tumest*> 1620, *Tomest* 1690-1700, *Tomest* 1828, 1851, *Tamásd* 1913. (Suciu 1968: 199). **Et.:** < n. grup *tomești* (< antrop. *Toma*, *Tomea* – Iordan 1983: 456, cf. *Tomescu*) + suf. *-escu*, pl. *-ești*. Numele paralel de la 1598, *Zapodia*, provine din apel. *zăpode*, azi dispărut din graiul local, însemnând ‘vale, șes mai scufundat la poalele unui deal la loc adăpostit’ (CADE). După DLR, tom. XIV, litera Z, sensul termenului (învechit și popular) este ‘vale largă sau platou adăpostit de înălțimi; p. ext. șes puțin scufundat față de regiunea înconjurătoare’ < v. sl. **zapodije*, bg. *Zapogje*, *zapog*, *zapokb* ‘loc umbrît’.

Zervești, sat, com. Turnu-Ruieni – CS. Atestări: 1591 *Servesta*, 1690-1700 *Zervest*, 1769 *Servesti*, 1785 *Serviescht*, 1839 *Szervestie*, 1840 *Servesty*, 1913 *Szervesd* (Suciu 1968: 278). **Et.:** < n. grup *zărvesti*, derivat de la antrop. (poreclă) **Zarva* + suf. *-ești*.

Zgribești, sat în comuna Știuca – TM, apare atestat documentar prima dată în 1584 sub forma *Zgribest*. Alte atestări: *Zgribesd* 1593, *Szgribest* 1599, *Zgarbestje* 1673, *Zgirbes* 1690-1700, *Sureveste* 1717, *Zgribest*, *Zgribesdia* 1828, 1851, *Krassogombas* 1913. (Suciu 1968: 279) **Et.:** < n. grup *zgribești* (< antrop. *Zgriba* – Iordan 1983: 498). Numele oficial maghiar din 1913, *Krassogombas*, însemnează ‘ciupercăria Carașului’: *Krasso* ‘Caraș’, *gombas* ‘ciupercărie; cu ciuperci’ < *gomba* ‘ciupercă’ + suf. adj. *-s*. Numele pare a fi o falsă traducere, prin apropiere fonetică de rom. *hrib* ‘ciupercă comestibilă, cu pălăria de culoare brună-gălbuie și cu piciorul alb, gros; mânătarcă’ < ucr. *hryb*.

5. Oiconime provenite din numele de grup în *-ani*

Jupani, sat în comuna Traian Vuia – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Suppan* 1446, duo *Suppan* 1447, *Also-Supan* 1454, *Swpan* 1470, *Gyupagni* 1690-1700, *Sapang* 1717, *Zsuppan* 1828, 1851. (Suciu 1967: 320). **Et.:** < n. grup *jupani* < antrop. *Jupan* sau de la apel. *jupani* (pl.) ‘originari din Jupa’ (DTB, V, 90) (v. și Ioniță 1982: 41).

Luncanii de Jos, sat în comuna Tomești – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Padushausa* 1365, *Lunka* 1596, *Lonkagnj* 1690-1700, *Lukány* 1828, 1851. (Suciu 1967: 368). **Et.:** top. (< n. grup *luncani* art. < top. *Lunca* sau subst. *luncă*) sau de la antrop. *Luncan* + desin. de pl. *-i* + determ. adv. (DTB, V, 175). Prima atestare – *Padushausa* – este o formă modificată, datorită armoniei vocalice a magh. actual *Pades* (< rom. *Padeș*), iar *-haus*a (respectiv *-havasa*) s-ar putea explica prin magh. *havas* ‘munte’ (Pătruț 1980: 135; Frățilă 1986: 409).

Luncanii de Sus, sat în comuna Tomești. Prima atestare 1965 (Suciu 1967: 368). **Et.:** < top. *Luncani* (art.) (v. *supra*) + determ. adj. (DTB, V, 175).

Murani, sat în comuna Pișchia – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Murun* 1318, sacerdos de *Moran* 1333, *Muron* 1498, *Murány* 1828, *Temesmurány* 1913 (Suciu 1967: 411). **Et.:** < n. grup *murani*; cf. antrop. *Muranu*, *Mura* (DOR, p. 326); v. și Kiss 1999: 634, s. v. *Temesmurány*), care îl consideră tot de origine antroponimică, dar prin intermediar maghiar.

Pădurani, sat în comuna Mănăștiur – TM, apare atestat în documente prima dată în 1514-1516 sub forma *Padurany*. Alte atestări: *predium Kadutany* <=*Padurany*>, *Kaderany* <=*Padurany*> 1612, *Padurány* 1717, *Padurány* 1828, 1851, 1913, *Maroserdöd* (Suciu 1968: 28).

Numele oficial actual preia grafia maghiară cu armonia vocalică *a* în locul celei românești normale *Pădureni* (cum se numea în perioada 1921-1964): *Pădureni* < *pădureni* ‘oameni de la pădure’. Numele localității de la 1913 *Maroserdöd* nu este altceva decât o

traducere în magh. a numelui românesc (magh. *erdöd* < *erdő* ‘pădure’ + suf. top. *-d-*), căruia i s-a adăugat și determinativul *Maros* (= Mureș). **Et.:** < n. grup *pădurani* ‘cei care trăiesc, locuiesc în pădure sau într-o regiune cu păduri’.

Seceani, sat în comuna Orțișoara – TM, apare atestat prima dată în 1256 sub forma *Zechien*. Alte atestări: sacerdos de *Zeche* 1333-1335, *Nogzechen* 1403, utraque *Zechen* 1537, *Seshann* 1717, *Czetsan* 1723, *Szetsány* 1828, *Szécsén* 1851, *Temesszéchsény* 1913 (Suciu 1968: 113). **Et.:** < n. grup *seceani* ‘cei proveniți din **Seciu*’ < sl. *sečī* ‘laz, runc’ (Kisch 1928: 25). Kiss II 1999: 537 pune oiconimul românesc în legătură cu unele toponime slave provenite din *sečī* ‘vagás, irtás’ (= runc, curătură, laz), ca, spre exemplu, bg. *Sečanski dol*, care presupune un **Sečane* sau ca slovac. *Szečany*.

Susani, sat în comuna Traian Vuia – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Zuzany* 1596, *Zwzany* 1598, *Zuzan* 1599, *Susagnj* 1690-1700, *Susanne* 1717, *Suschan* 1785, *Szuszán* 1828, *Szuszány* 1851, *Bégaszuszány* 1913 (Suciu 1968: 152). **Et.:** < n. grup *susani* ‘cei proveniți din partea de sus a unei localități’, cf. și antrop. *Susan* (Jordan 1983: 431) + desin. de pl. *-i*.

Vălcani, sat în comuna Dudeștii Vechi – TM, apare atestat prima dată în 1256 sub forma *villa Kywolkan*, *Kyuolkan*, *Weghwolkan*, *Weguolka*, 1334 *Wolkan*, 1337 *poss. Wegwolkan*, 1369 *Pavalkan* (= Thompa Volkan), *Zegesvolkan* (=Heges Valkan), *Vagru Valkan* (= Veg Valkan), 1387 *Wlkan*, 1438 *Walkan*, *Walkanzalles*, 1647 *Valkany*, 1655 *Valkalyi*, 1701 *Valkony*, 1723 *Valkan*, 1828, 1851 *Valkány* (Suciu 1968: 239). **Et.:** n. de grup *vălcani* < antrop. *Vălcan* (< *Vălcu* + *-an*; cf. și bg. *Vălkan*) + desin. de pl. *-i*. Forma cu *a* se datorează autorităților austro-ungare, care au redat vocala românească *î* (*â*) prin *a*, și prin asimilare față de *a* accentuat din silaba următoare, sau prin *o* (cf. *Wolkan*), prin asimilare față de labiodentala sonoră *v*.

Zorani, sat în comuna Margina – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: *villa Zoran*, *Zorany*, *praedium Zoran*, *Zoradinie* 1812, *Soranyi* 1620, *Zorange* 1717, *Soramg* 1723, *Soran* 1761, *Zorány* 1828, 1851. (Suciu 1968: 281). **Et.:** < n. grup *zorani* < antrop. scr. *Zoran* (Grković, *Rečnik*, p. 97) < *Zor*, *Zora* (hipocoristic din *Zorislav*, *Zorisav*, *Zorivoj*) + suf. *-an* + desin. de pl. *-i*; cf. și n. b. bg. *Zora*, *Zoran*, *Zoro*, n. fam. bg. *Zòrov* (Ilčev 1969: 215-216).

6. Oiconime provenite din nume de grup în *-eni*

Borlovenii Noi, sat, comuna Prigor – CS. Localitate întemeiată în 1829 de 48 de familii din Borloveni, actualmente Borlovenii Vechi. Prima atestare: 1829 *Borloven*, 1840 *Borloveny*, 1909 *Borlovenii Noi*, *Ujborlovény* (Suciu 1967: 95). **Et.:** < top. *Borloveni* < *Borlova*, oiconim în jud. CS + suf. *-eni* + determ. adj.

Borlovenii Vechi, sat, Comuna Prigor – CS. Prima atestare: 1690-1700, *Borlovenj*. Alte atestări: 1829 *O-Borlovén*, 1829 *Borloven*, 1840 *Borloveny* (Suciu 1967: 95). **Et.:** < n. de grup *borloveni* ‘originari din Borlova’ + determ. adj.

Călugăreni, sat, comuna Vinga – AR. Prima atestare: 1913, *Újvinga*. Alte atestări: 1956 *Vinga Nouă*, 1964 *Călugăreni* (Suciu, 125). **Et.:** n. de grup *călugăreni* < antrop. *Călugăr(u)* + suf. *-eni*. Numele magh. din 1913 înseamnă ‘Vinga Nouă’ < magh. *új* ‘nou, nouă’ ca determinant pe lângă oicon. *Vinga* < sl. *vinjaga* ‘viță(-de-vie) sălbatică’, cf. și scr. *vinjaga* (Kiss II 1999: 767).

Cruceni, sat, comuna Foeni – TM. Prima atestare: 1323 terra *Kerestes*, 1363 *Kerestes*, 1433 *Kerestus* (Suciu 1967: 177). Magh. *Kerestes* < *kerestes* ‘(prevăzut) cu cruce’. **Et.:** n. de grup *cruceni* (< top. *Cruce(a)* + suf. *-ean*, p. *-eni*).

Cruceni, sat, comuna Șagu, – AR. Sat întemeiat în 1772. Atestări: 1828, 1851 *Keresztes*, 1913 *Temeskereszttes* (Suciu 1967: 177). **Et.:** vezi *supra*.

Foeni, sat, comuna Foeni – TM. Atestări: 1289 datum prope *Fuen*, 1400 *Fewen*, *Fewenfeld*, 1828 *Fény*, *Föny*, 1851 *Fény* (Suciu 1967 244). **Et.:** < n. grup *foieni*; cf. antrop. *Foaie*, *Foiești*, *Foila* (DOR, p. 433; DTB, IV, p. 61); cf. și antrop. *Foia* (Jordan 1983: 205) + suf.

-eni (DGITT, p. 194). Kiss 1999 I: 467, s. v. *Feny*, îl derivă din magh. *fövény* ‘homok’, ‘nisip’, de origine finougrică, pornind de la o atestare din jurul sec. 13-14: iuxta *Vadum Arenarum*.

Milcoveni, sat, comuna Berliște – CS. Atestări: 1691 *Mirkoicz*, 1785 *Mirkocz*, 1799 *Mirkovác*, *Mirkovecz*, 1828 *Mirkovatz*, 1851 *Mirkovacz* (Suciu 1967: 399). **Et.:** atestările documentare și indicatoarele administrative din secolul al XIX-lea (pentru care vezi DTB, VI, p. 43-44) trimit spre un top. scr. format de la antrop. *Mirko* + suf. compus *-ovič* > *-ovec* > *-ovac*. Numele oficial românesc presupune un n. de grup *milcoveni* < antrop. *Milkov* (*ibidem*); cf. și nb bg. *Milko* și n. fam. bg. *Milkov* (Ilčev 1969: 334), nb srb. *Milko* (Grković 1977: 135).

Pădureni, sat, comuna Jebel – TM, atestat documentar sub următoarele forme: 1761 *Liget*, 1828 *Ligeth*, 1851 *Liget*, 1913 *Temesliget* (Suciu 1968: 28). **Et.:** numele vechi al localității provine din magh. *liget* ‘crâng, pădurice, parc’. Toponimul a fost asimilat celor derivate cu suf. magh. *-d*, azi ieșit din uz, cum o dovedește *lighezan*, pl. *lighezeni* ‘locuitor(i) al (ai) Lighedului’. Forma românească oficială de azi *pădureni* (< *pădure* + suf. *-ean*, pl. *-eni*) este o încercare de românizare a numelui vechi *Lighed* (DGITT, p. 301)

Săceni, sat în comuna Traian Vuia – TM, apare atestat documentar sub următoarele forme: *Zochien* 1596, *Zechien* 1599, *Zechyen* 1607, *Sezsany* 1717, *Szétsén* 1828, *Szécsan* 1851. *Kisszécsény* 1913. (Suciu 1968: 102). **Et.:** < n. grup *săceni* < *Sacu* + *-eni* sau *Seci(u)* + *-eni*, cu e > *ă* după s, care se pronunță dur (DGITT, p. 397).

Urseni, sat în comuna Moșnița Nouă – TM, apare atestat documentar prima dată în 1723-1725 sub forma *Metec*. Alte atestări: *Medves* 1828, 1851, *Nagymedves* 1913. (Suciu 1968: 220). **Et.:** < n. grup *urseni* (< antrop. *Ursu* – DOR, 401; cf. *Urseanu* – Jordan 1983: 477). Toponimul românesc actual este, de fapt, o traducere a numelui magh. *Medves* (< *medves* < *medve* ‘urs’ + suf. *-s*).

7. Oiconime provenite din nume de grup în *-oń* și în pl. *-i*

Berini, sat aparținător comunei Sacoșu Turcesc – TM, apare atestat în documente sub următoarele forme: sacerdos de *Beren* 1333, *Sereni* (= *Bereni*) 1334, oppidum *Beren* 1473, *Berény* 1828, 1851, *Temesberény* 1913. (Suciu 1967: 73). **Et.:** < n. grup *berini* (< antrop. *Berin* – DOR, 199). N. fam. *Berin* în DFNFR are 24 de ocurențe.

Hodoni, sat în comuna Satchinez, apare atestat în documente sub următoarele forme: *Odon* 1848, *Hodogn* 1717, *Odign* 1723-1725, *Hodony* 1812, 1828, 1851 (Suciu 1967: 291). **Et.:** < n. grup *hodoń* (< *Hode*, *Hodea* – Pătruț 1980: 120) + suf. *-oń*.

Răuți, sat în comuna Uivar – TM, întemeiat în 1843, apare atestat în 1913 sub forma *Aurélháza* (Suciu 1968: 72). Satul s-a mai numit *Silas*, iar în germ. *Rautendorf* (DGITT, 105). **Et.:** < n. grup *răuți* < antrop. *Răuț* (Jordan 1983: 391). Numele *Silas* < magh. *Szilás* ‘pădure de ulmi’ (< *szil* ‘ulm’ + suf. *-(a)s*, ‘cu ulmi’).

ABREVIERI

adj. = adjectiv
antrop. = antroponim
AR = Arad
Ban = Banat
bg. = bulgară, bulgăresc
cf. = confer
CS = jud. Caraș-Severin
determ. = determinant
Et = etimologie
etc. = et cetera
germ. = german(ă)
hipoc. = hipocoristic
înv. = învechit
magh. = maghiar(ă)

mun. = municipiu
n. b. sau nb = nume bărbătesc
n. fam. = nume de familie
n. fem. = nume feminin
n. grup = nume de grup
n. p. = nume de persoană
oicon. = oiconim
reg. = regiune
rom. = română / românesc
s. sau subst. = substantiv
s. v. = sub voce
scr. = sârbocroat(ă)
sl. sau slav. = slav(ă)
sl. com. = slava comună

srb. = sârbă, sârbesc
TM = jud. Timiș

top. = toponim
v. = vezi

SIGLE

- AUT = „Analele Universității din Timișoara”, Timișoara, I, 1963 ș. u.
BER I = Vl. Georgiev, Iv. Gălăbov, J. Zaimov, St. Ilčev, *Bălgarski etimologičen rečnik*, I, Sofia, Izdatelstvo na Bălgarskata Akademija na Naukite, 1971.
CADE = I.-A. Aurel Candrea, *Dicționarul limbii române din trecut și de astăzi*, partea I, București, 1931.
CL = „Cercetări de lingvistică”, Cluj-[Napoca], I, 1956 ș. u.
DA = *Dicționarul limbii române*. Tomul I, partea a II-a, C, București, Tipografia ziarului „Universul”, 1940.
DFNFR = *Dicționar de frecvență a numelor de familie din România*, I, (A-B), redactor: prof. univ. dr. Teodor Oancă, Craiova, Editura Universitaria, 2003.
DGITT = Remus Crețan, Vasile Frățilă, *Dicționar geografico-istoric și toponimic al județului Timiș*, Timișoara, Editura Universității de Vest, colecția Terra, 2007.
DTB VI = Vasile Frățilă, Viorica Goicu, Rodica Suflețel, *Dicționarul toponimic al Banatului*, VI (M-N), Timișoara, TUT, 1987.
DTB [VIII] R = Vasile Frățilă, Viorica Goicu, Rodica Suflețel, *Dicționarul toponimic al Banatului*, (R), în SCO, nr. 7, Craiova, Editura Universitaria, 2002, p. 267-327.
MDE = *Micul dicționar enciclopedic*, București, 1972.
NALRR-Ban. Date = Petru Neiescu (coordonator), Eugen Beltechi, Ioan Faiciuc, Nicolae Mocanu, *Noul atlas lingvistic român pe regiuni. Banat. Date despre localități și informatori*, București, Editura Academiei, 1980.
RJA = *Rečnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Zagreb, Jugoslovenska Akademija znanosti i umjetnosti, 1888 ș. u.
SCL = „Studii și cercetări lingvistice”, București, I, 1959 ș. u.
SCO = „Studii și cercetări de onomastică”, Craiova, I, 1995 ș. u.
SCOL = „Studii și cercetări de onomastică și lexicologie”, Craiova, I, 2008, ș. u.
TUT = Tipografia Universității din Timișoara.

Referințe bibliografice

- FRĂȚILĂ, Vasile 1986: *Padeș (Istoria unui cuvânt)*, in SCL, XXXVII, nr. 5, p. 141-154, reluat în Frățilă 1987.
FRĂȚILĂ, Vasile 1987: *Toponimie și lexicologie românească*, Timișoara, Editura Facla, p. 139-154.
GOICU, Simona 1999: *Termeni creștini în onomastica românească*, Timișoara, Editura Amphora.
GOICU, Viorica 2001: *Onomastica românească*, Timișoara, Editura „Augusta”.
GOICU, Viorica, Suflețel, Rodica 1989: *Probleme de etimologie a numelor de localități*, in LR, XXXVIII, nr. 5, p. 449-454.
GRKOVIĆ, Milica 1977: *Rečnik ličnih imena kod srba*, Beograd, Editura Vuk Karadžić.
ILČEV, St. 1969: *Rečnik na familni imena u bălgarite*, Sofia, Bălgarska Akademija na Naukite.
IONIȚĂ, Vasile C. 1982: *Nume de locuri din Banat*, Timișoara, Editura Facla.
IORDAN, Iorgu 1983: *Dicționar al numelor de familie românești*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
KISCH, Gustav 1928: *Das Banat im Spiegel seiner Ortsnamen*, Temeswar, hermannsgegeben vom Banater Deutschen Kulturrerein.
KISCH, Gustav 1929: Gustav Kisch, *Siebenbürgen im Lichte der Sprache*, Hermannstadt, Palaestra 165 = Vereinsarchiv XLV.
KISCH, Gustav 1929 b: *Raport anual* (G. Kisch), în „Dacoromania” V (1927-1928), Cluj.
KIS, Lajos 1999: *Földrajzinevek etimológiai szótára*, I. Kötet, A-K, II. Kötet, L – Sz, Budapest, Akadémiai Kiado.
PĂTRUȚ, I. 1974: *Studii de limba română și slavistică*, Cluj, Editura Dacia.
PĂTRUȚ, I. 1980: *Onomastică românească*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.
PĂTRUȚ, I. 1999: *Antroponime și toponime românești în -man*, in CL, XXXIV (1989), nr. 1, p. 49-52.
SCHÜTZ, Josph 1957: *Die geographische Terminologie des Serbokroatischen*, Berlin.
SKOK, Petar 1972: *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, II, Zabreg, Jugoslovenska Akademija Znanosti i Umjetnosti.
STOICA DE HAȚEG, N. 1981: *Cronica Banatului* (ed. a II-a revăzută de D. Mioc), Timișoara.
SUCIU, C. 1967: *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, I, A-N, București, Editura Academiei.
SUCIU, C. 1968: *Dicționar istoric al localităților din Transilvania*, II, O-Z, București, Editura Academiei.